

«Черменское дело»

Немного предыстории. В 2018 году, в общественную организацию «Иудзинад», обратилась инициативная группа, состоящая из жителей селения Чермен, пострадавшая во время конфликта 1992 года.

Проведены были встречи с лидерами авторитетных общественных организаций республики на общественной «Площадке» СОРКПОО «Иудзинад», для придания этому болезненному вопросу должного внимания и актуальности.

Теперь, несколько слов о том, какова ситуация с этим вопросом, на сегодняшний день. Как нам рассказал Председатель инициативной группы пострадавших жителей селения Чермен – Алик Алагов – не так давно, из Москвы, в селение Чермен приезжали представители Следственного комитета, и провели встречу с пострадавшими жителями.

Пресс-служба СОРКПОО «Иудзинад»

Мероприятия, связанные со 100-летним юбилеем Юрия Кучиева

26 августа, в Петроградском районе состоялась церемония открытия мемориальной доски Герою социалистического труда, легендарному капитану Юрию Кучиеву.

Юрий Сергеевич Кучиев (1919-2005) — капитан атомного ледокола «Арктика», который в 1977 году впервые в мире достиг Северного полюса.

скому капитану, который первым достиг Северного полюса, Юрию Кучиеву.

В 2015г. был объявлен конкурс на изготовление эскиза памятника. Идея увековечить память арктического капитана принадлежит его близкому другу – Георгию Елхиву.

дикавказа Борис Албегов, Председатель фамильного совета Кучиевых – Батраз Кучиев, представители фамилии и многие другие.

«Сегодня мы открываем памятник человеку с очень инте...

«Я благодарен за то, что все помнят моего отца. Знаю, что память о нем вы храните каждый день, каждый час.

Памятник Юрию Кучиеву был установлен на улице Коцюба во Владикавказе в честь 100-летия со дня его рождения.

Кроме этого, к юбилею был подготовлен виртуальный выставочный проект «Родовые истоки арктического капитана Юрия Кучиева».

Юрий Кучиев был участником экспедиции в Антарктику в 1956 году, в составе экспедиции под руководством Юрия Гагарина.

Иу бон Заэрагмаджы дзыллæ сæ ныхасы, Номдзид Зурабмæ лæмбынæг хуыстой.

Хистæртæ бæлцæттæ дзуæрттыл фæдзæхстой, Кæмтты фæндарасты зарæг нæрыд.

Тæгæры ныббæры тугкалæн хæсты, Саусыгдæй баззад Алантæн сæ зæхх.

А. Гацойты

Праздничный календарь. Как правильно?

Бæрæгбæттæ номхыгд æмæ сæ нымæд

Ауцы ныхас цауы, нæ ахуырæндты, куврыхон хистæртæ æмæ дзуары лæггадгæнджыты руджы Ирыстони бæрæгбæттæ номхыгд æмæ сæ нымæд цæмæй иууызон скæнам, уый тыххæй.

Кувд зонæм, афтæмæй бæрæгбæттæ баст сты хурхæтæнтæ æмæ мæйы ногимæ. Раст нæу, бæрæгбæттæ афтæ куы фæнымайынд: дыккаг сабат, фыццаг хуыцаубон, 28 Майрæмы мæйы фæстæ æмæ а. д., уад уый.

Бæрæгбæттæ баст цæуынд, цы кьорд ранымæдтам, уыцы бæрæгбæттæм. Нафы бæрæгбон та баст у мæйы ногимæ.

Бæрæгбæттæ сæ мидисмæ гæсгæ бæрæг кæнынд куврыиы бонты куврыисæрæй хуыцаубонмæ: дзырдæн, Аларды æмæ Уациллайы бæрæгбон – куврыисæры, Уастырджийы бон – дыццаг, Мæрдты кæндгытæ кæнынд сабаты æмæ æ.д.

Афæдзы райдианы фыццаг бæрæгбон вайы Цыппурс. Уый у Ног азмæ бахизæндаруа, æмæ сæ бирæ цæмæйдæрты æмхуызон кодтой.

Цыппурс – афæдзы райдианы фæстæ, цыппæрамы (иæ райдиан цыппæраем æхсæвы) Бынаты хицау / Бундур – кæнынд æй Цыппурсы фæстæ, æртыццæгæхсæвы.

Ног аз – куврыиы фæстæ Цыппурсæй, цыппæрамы (иæ райдиан цыппæраем æхсæвы) Ертгæнæнтæ – кæнынд æй кæртты сæумæрайсом фыццаг сабаты Ног азы фæстæ, ивгъуд аз зиян кæй хæдзарты æрцыды, æрмæстдæр уыдон.

Бадæнтæ – хуыцаубоны, бæлвырддæр зæгъгæйæ, Ног азы фæстæ куврыисæрæхсæв. Фæцбадæн – Бадæнты фæстæ хуыцауæхсæв ралæуы Фæцбадæн, кæнынд æй фондз бонты.

Доныскæгфæн – Бадæнтæй куврыиы фæстæ, дыццагдзы. Нафы бæрæгбон – Ног азæй дзыуæ куврыиы куы рацæуа, уæд, фыццаг мæйы ногды фæстæ сабаты, ахассы куврыи. (Стыр Наф) – фыццаг сабаты Чысыл Наф – дыккаг сабаты) Комахсæн – кæнынд æй ивгъуд азы зымæгон хурхæтæнæй 9 куврыиы куы рацауы, уæд, хуыцаубоны. Ахæссы дзыуæ куврыиы.

Фыдыкомбæттæн – Комахсæны фыццаг куврыи. Аларды – фыццаг/хæргæ Аларды, Комахсæны фыццаг куврыисæры Урсы куврыи – Комахсæны дыккаг куврыи (Цæркæхæны куврыи). Аларды – Фæстæг Аларды\ Алардыы комбæттæн. Куврыиы фæстæ фыццаг/хæргæ Алардыæй. Хуыцаубоны изæрæй æрцаразынд бæрæгбонты фынг.

Ичынайнæ – Уастырджийы бонтæм – 6 куврыиы Уастырджийы кувæн бонтæ – 1 куврыи Уастырджийы бонтæй – зымæгон хурхæтæнтæм – 4 - 3 куврыиы

Бæрæгбæттæ сты бирæ фылдæр. Иннæ бæрæгбæттæ баст цæуынд, цы кьорд ранымæдтам, уыцы бæрæгбæттæм. Нафы бæрæгбон та баст у мæйы ногимæ.

Бæрæгбæттæ сæ мидисмæ гæсгæ бæрæг кæнынд куврыиы бонты куврыисæрæй хуыцаубонмæ: дзырдæн, Аларды æмæ Уациллайы бæрæгбон – куврыисæры, Уастырджийы бон – дыццаг, Мæрдты кæндгытæ кæнынд сабаты æмæ æ.д.

Афæдзы райдианы фыццаг бæрæгбон вайы Цыппурс. Уый у Ног азмæ бахизæндаруа, æмæ сæ бирæ цæмæйдæрты æмхуызон кодтой.

Цыппурс – афæдзы райдианы фæстæ, цыппæрамы (иæ райдиан цыппæраем æхсæвы) Бынаты хицау / Бундур – кæнынд æй Цыппурсы фæстæ, æртыццæгæхсæвы.

Ног аз – куврыиы фæстæ Цыппурсæй, цыппæрамы (иæ райдиан цыппæраем æхсæвы) Ертгæнæнтæ – кæнынд æй кæртты сæумæрайсом фыццаг сабаты Ног азы фæстæ, ивгъуд аз зиян кæй хæдзарты æрцыды, æрмæстдæр уыдон.

Бадæнтæ – хуыцаубоны, бæлвырддæр зæгъгæйæ, Ног азы фæстæ куврыисæрæхсæв. Фæцбадæн – Бадæнты фæстæ хуыцауæхсæв ралæуы Фæцбадæн, кæнынд æй фондз бонты.

Доныскæгфæн – Бадæнтæй куврыиы фæстæ, дыццагдзы. Нафы бæрæгбон – Ног азæй дзыуæ куврыиы куы рацæуа, уæд, фыццаг мæйы ногды фæстæ сабаты, ахассы куврыи. (Стыр Наф) – фыццаг сабаты Чысыл Наф – дыккаг сабаты) Комахсæн – кæнынд æй ивгъуд азы зымæгон хурхæтæнæй 9 куврыиы куы рацауы, уæд, хуыцаубоны. Ахæссы дзыуæ куврыиы.

Фыдыкомбæттæн – Комахсæны фыццаг куврыи. Аларды – фыццаг/хæргæ Аларды, Комахсæны фыццаг куврыисæры Урсы куврыи – Комахсæны дыккаг куврыи (Цæркæхæны куврыи). Аларды – Фæстæг Аларды\ Алардыы комбæттæн. Куврыиы фæстæ фыццаг/хæргæ Алардыæй. Хуыцаубоны изæрæй æрцаразынд бæрæгбонты фынг.

Рудзгъуыты бон – сабаты Комахсæны дыккаг куврыи. Уыцы бон дуарттæ æмæ рудзгъуыты тæрвæстæ сæрстой сойæ. Комбæттæн – вайы фондз куврыиы, иæ райдиан – дзыуа куврыиы фæстæ Комахсæнæй, куврыисæры

Стыр Тутуртæ – кæнындæй æртæ бонты, иæ райдиан Комбæттæны фыццаг куврыисæры Цыуты комдæргæн – Комбæттæны фыццаг æртыццæгдзы

Рæстæйы бон – Комбæттæны фыццаг цыппæрамы (кодтой-иæ сылгоймæгтæ) Хоры бон/ Хуымидæйæн – Комбæттæны дыккаг дыццаг

Рæмон бон – кодтой йа, ивгъуд аз лæппу кæмæн райгурды, уыцы бинонтæ. Комбæттæны дыккаг дыццаг

Лауызгæнæнтæ /фыццаг - Комбæттæны 2-аг сабатахсæв

Лауызгæнæнтæ /дыккаг - Комбæттæны 3-аг сабатахсæв

Астæмархо/Кæфхæргæн – æртыццæгдзы Лауызгæнæнты фæстæ

Заххæссæн/Назухист – Куадзæны хæдрæмæй куврыи фæудзан, уый размæ куврыи сабаты (иæ райдиан сабатахсæв)

Кутугæнæн – Комахсæнæй 6 куврыиы фæстæ, хуыцаубоны

Куадзæн – Комахсæнæй 7 куврыиы фæстæ, хуыцаубоны

Зæриноны – куврыисæрæхсæв Комахсæнæй 7 куврыиы фæстæ (Хилачы)

Тыхост – куврыисæрæхсæв Комахсæнæй 7 куврыиы фæстæ – У.к.

Цæуæггæ – цыппæрамы, Куадзæны фæстæ

Бæлдæргæн – йæ кæнæн бон у Куадзæны фæстæ, хуыцаубон

Аларды / Сырх дзуар – куврыисæры, Бæлдæргæны фæстæ

Фæлгæра – дыццагдзы, Аларды/Сырх дзуары фæстæ

Касутæ – Куадзæнæй дзыуæ куврыиы фæстæ, сабаты

Таранджелоз – куврыи фæстæдæр Касутæй, хуыцаубоны

Зæлдæргæн – Куадзæнæй æхсæзæм куврыиы йæ цыппæрамы

Кæрдæгхæссæн – Куадзæнæй 7 куврыиы фæстæ, хуыцаубоны

Ногдзуар – Батæхъоны хæуы, Кæрдæгхæссæны фæстæ, куврыисæры

Дауджытæ – Кæрдæгхæссæнæй куврыиы фæстæ, хуыцаубоны, кæнынд æй куврыи

Уациллайы чырийæг æхсæн – Дауджыты фыццаг бонты фæстæ, куврыисæры

Дзыгъысы Уастырджы – Кæрдæгхæссæнæй куврыи фæстæдæр, дыццагдзы

Цыргъобау – Уациллайы размæ, хуыцаубоны

Уацилла – кæнынд æй куврыи, йæ райдайæн сæрдыгон хурхæтæнты размæ, куврыисæры, хурхæтæн куврыисæры куы уа, уæд æй кæнынд уыцы бон. Йæ æрвитæн та – куврыиы фæстæ, куврыисæры

Сауы дзыуар – дыццаг, Уациллайы фыццаг бонты фæстæ – Д.к.

Хетæджы Уастырджы – дзыуæ куврыиы фæстæ Уасиллайы бæрæгбонтæй, хуыцаубоны

Ныхасы Уастырджы – йæ бон Хетæджы Уастырджийы бонимæ иумæ

Дзырийы дзуар/Иры дзуар – йæ бон Хетæджы Уастырджийы бонимæ иумæ – К.к.

Кæхцгæнæнтæ – куврыиы фæстæ Хетæджы Уастырджийы бонæй

Рагъыздуар – Кæхцгæнæны фæстæ, куврыисæр Т.к.

Саубæрæджы бон – Кæхцгæнæнты фæстæ, дыццагдзы

Тербаты дзуар/Хохы дзуар – Кæхцгæнæны фæстæ, æртыццæгдзы

Хуыцауы дзуар – Кæхцгæнæны фæстæ, хуыцаубоны Д.к.

Атынаг/Цыргъисæн – Кæхцгæнæнтай 2 куврыиы фæстæдæр, хуыцаубоны,

Къобы Уастырджы – Кæхцгæнæнтай 2 куврыиы фæстæдæр, хуыцаубоны

Таранджелоз – Атынагæй фæстæ, куврыисæры Т.к.

Аларды – Атынагæй 3 куврыиы фæста, куврыисæры Т.к.

Майрæмтæ – Атынагæй 4 куврыиы фæста, майрæмбонты

Фæлгæра – Атынагæй 4 куврыиы фæста, дыццагдзы

Фыдуани – Майрæмтæй 2 куврыиы фæста, куврыисæры

Фæзæдджы Тутыр – Фыдуаниæ 3 куврыиы фæста, куврыисæры

Мигъдау – Фæзæдджы Тутырей куврыиы фæста, хуыцаубоны

Ичынайнæ – Уастырджийы бонтæм – 6 куврыиы Уастырджийы кувæн бонтæ – 1 куврыи Уастырджийы бонтæй – зымæгон хурхæтæнтæм – 4 - 3 куврыиы

Бæрæгбæттæ сты бирæ фылдæр. Иннæ бæрæгбæттæ баст цæуынд, цы кьорд ранымæдтам, уыцы бæрæгбæттæм. Нафы бæрæгбон та баст у мæйы ногимæ.

Бæрæгбæттæ сæ мидисмæ гæсгæ бæрæг кæнынд куврыиы бонты куврыисæрæй хуыцаубонмæ: дзырдæн, Аларды æмæ Уациллайы бæрæгбон – куврыисæры, Уастырджийы бон – дыццаг, Мæрдты кæндгытæ кæнынд сабаты æмæ æ.д.

Афæдзы райдианы фыццаг бæрæгбон вайы Цыппурс. Уый у Ног азмæ бахизæндаруа, æмæ сæ бирæ цæмæйдæрты æмхуызон кодтой.

Цыппурс – афæдзы райдианы фæстæ, цыппæрамы (иæ райдиан цыппæраем æхсæвы) Бынаты хицау / Бундур – кæнынд æй Цыппурсы фæстæ, æртыццæгæхсæвы.

Ног аз – куврыиы фæстæ Цыппурсæй, цыппæрамы (иæ райдиан цыппæраем æхсæвы) Ертгæнæнтæ – кæнынд æй кæртты сæумæрайсом фыццаг сабаты Ног азы фæстæ, ивгъуд аз зиян кæй хæдзарты æрцыды, æрмæстдæр уыдон.

Бадæнтæ – хуыцаубоны, бæлвырддæр зæгъгæйæ, Ног азы фæстæ куврыисæрæхсæв. Фæцбадæн – Бадæнты фæстæ хуыцауæхсæв ралæуы Фæцбадæн, кæнынд æй фондз бонты.

Доныскæгфæн – Бадæнтæй куврыиы фæстæ, дыццагдзы. Нафы бæрæгбон – Ног азæй дзыуæ куврыиы куы рацæуа, уæд, фыццаг мæйы ногды фæстæ сабаты, ахассы куврыи. (Стыр Наф) – фыццаг сабаты Чысыл Наф – дыккаг сабаты) Комахсæн – кæнынд æй ивгъуд азы зымæгон хурхæтæнæй 9 куврыиы куы рацауы, уæд, хуыцаубоны. Ахæссы дзыуæ куврыиы.

Фыдыкомбæттæн – Комахсæны фыццаг куврыи. Аларды – фыццаг/хæргæ Аларды, Комахсæны фыццаг куврыисæры Урсы куврыи – Комахсæны дыккаг куврыи (Цæркæхæны куврыи). Аларды – Фæстæг Аларды\ Алардыы комбæттæн. Куврыиы фæстæ фыццаг/хæргæ Алардыæй. Хуыцаубоны изæрæй æрцаразынд бæрæгбонты фынг.

Рудзгъуыты бон – сабаты Комахсæны дыккаг куврыи. Уыцы бон дуарттæ æмæ рудзгъуыты тæрвæстæ сæрстой сойæ. Комбæттæн – вайы фондз куврыиы, иæ райдиан – дзыуа куврыиы фæстæ Комахсæнæй, куврыисæры

Стыр Тутуртæ – кæнындæй æртæ бонты, иæ райдиан Комбæттæны фыццаг куврыисæры Цыуты комдæргæн – Комбæттæны фыццаг æртыццæгдзы

Рæстæйы бон – Комбæттæны фыццаг цыппæрамы (кодтой-иæ сылгоймæгтæ) Хоры бон/ Хуымидæйæн – Комбæттæны дыккаг дыццаг

Рæмон бон – кодтой йа, ивгъуд аз лæппу кæмæн райгурды, уыцы бинонтæ. Комбæттæны дыккаг дыццаг

Лауызгæнæнтæ /фыццаг - Комбæттæны 2-аг сабатахсæв

Лауызгæнæнтæ /дыккаг - Комбæттæны 3-аг сабатахсæв

Астæмархо/Кæфхæргæн – æртыццæгдзы Лауызгæнæнты фæстæ

Заххæссæн/Назухист – Куадзæны хæдрæмæй куврыи фæудзан, уый размæ куврыи сабаты (иæ райдиан сабатахсæв)

Кутугæнæн – Комахсæнæй 6 куврыиы фæстæ, хуыцаубоны

Куадзæн – Комахсæнæй 7 куврыиы фæстæ, хуыцаубоны

Зæриноны – куврыисæрæхсæв Комахсæнæй 7 куврыиы фæстæ (Хилачы)

Тыхост – куврыисæрæхсæв Комахсæнæй 7 куврыиы фæстæ – У.к.

Цæуæггæ – цыппæрамы, Куадзæны фæстæ

Бæлдæргæн – йæ кæнæн бон у Куадзæны фæстæ, хуыцаубон

Аларды / Сырх дзуар – куврыисæры, Бæлдæргæны фæстæ

Фæлгæра – дыццагдзы, Аларды/Сырх дзуары фæстæ

Касутæ – Куадзæнæй дзыуæ куврыиы фæстæ, сабаты

Таранджелоз – куврыи фæстæдæр Касутæй, хуыцаубоны

Зæлдæргæн – Куадзæнæй æхсæзæм куврыиы йæ цыппæрамы

Кæрдæгхæссæн – Куадзæнæй 7 куврыиы фæстæ, хуыцаубоны

Ногдзуар – Батæхъоны хæуы, Кæрдæгхæссæны фæстæ, куврыисæры

Дауджытæ – Кæрдæгхæссæнæй куврыиы фæстæ, хуыцаубоны, кæнынд æй куврыи

Уациллайы чырийæг æхсæн – Дауджыты фыццаг бонты фæстæ, куврыисæры

Дзыгъысы Уастырджы – Кæрдæгхæссæнæй куврыи фæстæдæр, дыццагдзы

Цыргъобау – Уациллайы размæ, хуыцаубоны

Уацилла – кæнынд æй куврыи, йæ райдайæн сæрдыгон хурхæтæнты размæ, куврыисæры, хурхæтæн куврыисæры куы уа, уæд æй кæнынд уыцы бон. Йæ æрвитæн та – куврыиы фæстæ, куврыисæры

Хетæджы Уастырджы – дзыуæ куврыиы фæстæ Уасиллайы бæрæгбонтæй, хуыцаубоны

Ныхасы Уастырджы – йæ бон Хетæджы Уастырджийы бонимæ иумæ

Дзырийы дзуар/Иры дзуар – йæ бон Хетæджы Уастырджийы бонимæ иумæ – К.к.

Кæхцгæнæнтæ – куврыиы фæстæ Хетæджы Уастырджийы бонæй

Рагъыздуар – Кæхцгæнæны фæстæ, куврыисæр Т.к.

Саубæрæджы бон – Кæхцгæнæнты фæстæ, дыццагдзы

Тербаты дзуар/Хохы дзуар – Кæхцгæнæны фæстæ, æртыццæгдзы

Хуыцауы дзуар – Кæхцгæнæны фæстæ, хуыцаубоны Д.к.

Атынаг/Цыргъисæн – Кæхцгæнæнтай 2 куврыиы фæстæдæр, хуыцаубоны,

Къобы Уастырджы – Кæхцгæнæнтай 2 куврыиы фæстæдæр, хуыцаубоны

Таранджелоз – Атынагæй фæстæ, куврыисæры Т.к.

Аларды – Атынагæй 3 куврыиы фæста, куврыисæры Т.к.

Майрæмтæ – Атынагæй 4 куврыиы фæста, майрæмбонты

Фæлгæра – Атынагæй 4 куврыиы фæста, дыццагдзы

Фыдуани – Майрæмтæй 2 куврыиы фæста, куврыисæры

Фæзæдджы Тутыр – Фыдуаниæ 3 куврыиы фæста, куврыисæры

Мигъдау – Фæзæдджы Тутырей куврыиы фæста, хуыцаубоны

Ичынайнæ – Уастырджийы бонтæм – 6 куврыиы Уастырджийы кувæн бонтæ – 1 куврыи Уастырджийы бонтæй – зым

Совет по культуре

Итак, небольшой экскурс в историю и значения двух символов.

СИМВОЛ ВАЛЬКНУТ является одним из немногих сакральных знаков северной традиции, дошедших до наших дней в своем первоначальном виде. И, хотя точного значения символа мы не знаем, сохранились многочисленные археологические артефакты с его изображениями. Символ Валькнут можно встретить на Тенгелъгордском и Осереберском рунических камнях. Также Валькнут изображен на знаменитом Стура-Хаммарском руническом камне. Эти изображения не имеют никаких пояснительных надписей, но сюжет, в которых присутствует символ Валькнут, проливают свет на вероятную трактовку знака.

Традиционно «валькнут» переводят как «узел павших», так как, по всей вероятности, название символа образовалось посредством соединения двух слов – «valr» (что значит «павший» или «погибший»), слово «валгалла» имеет ту же корневую основу) и «knut» (в переводе со старонорвежского – «узел»). Символ Валькнут в этом смысле неизменно соотносят с погибшими воинами и их покровителем – Одином, верховным богом древних скандинавов. Валькнут встречается на рунических камнях, которые изображают «кровавого ворона», традиционную скандинавскую казнь, в определенной степени являющуюся жертвоприношением Одину (разумеется, лишь в своем образном аспекте). В качестве примера можно привести Стура-Хаммарский камень. Валькнут, значение которого теряется во глубине веков, явно связан с загробной жизнью, вероятно, он выступает в роли связующего звена между двумя мирами – миром живых и миром усопших. В этом смысле очевидна его связь с Одином, ритуальными казнями и погребальными обрядами. В тоже время символ Валькнут предположительно мог наноситься на оружие и доспехи, а также выступать в роли ритуальной татуировки. Но нужно четко понимать, что на сегодняшний день у нас нет ни одного археологического или документального источника, который мог бы это подтвердить. Именно поэтому символ Валькнут трудно идентифицировать и понять, что в этот сакральный образ вкладывали древние скандинавы. Валькнут, значение которого, вероятно, основано на особенностях его начертания, иногда называют «Сердце Хрунгнира». Вообще, Валькнут – относительно современный термин, он появился минимум в XIV-XV веках. В «Младшей Эдде» Снорри Стурлусон приводит миф о битве Тора с выдающимся воином, великаном Хрунгниром, который имел магический непробиваемый щит и любопытное оружие – точило. В этой песне сказано, что у Хрунгнира было «прославленное сердце» с тремя острыми углами и по подобию этого сердца режется одноименный рунический знак. Валькнут имеет острые углы, традиционно его относят к руническим или околоруническим символам, поэтому определение «Сердце Хрунгнира» выглядит достаточно логично. Но, опять же, это лишь версия. Валькнут имеет несколько вариантов начертания. Чаще всего Валькнут чертят наподобие известного «Кольца Борромеро», но также встречается Валькнут, стилизованный под трикветр. Третий вариант, имеет современное происхождение (условно его называют «цепь»), на археологических памятниках (тех же рунических камнях) он не встречается.

КОЛОВРАТ - солярный восьмилучевой символ представляющий собой две загнутые в одну сторону свастики, которые наложены друг на друга. При этом лучи могут быть загнуты по часовой стрелке так и против нее. В классическом варианте все восемь концов скруглены. Символ вызывает неоднозначную реакцию и порой вокруг него кипят довольно бурные страсти, которые доходят до судебных разбирательств. С развалом Советского Союза, в девяностые годы начинают выходить из тени и расти как грибы многочисленные секты, организации и объединения различной религиозной направленности. Одно из таких движений - Родноверие, где восстребованным символом становится свастика и ее разновидности. Неоязычники назвали древний знак на

САКРАЛЬНЫЙ ВИНЕГРЕТ

Очередная волна «космических просветленных», всплывшая из глубин интернета, выбросила на берега Осетии-Алании внезапные варианты применения давно известных символов и артефактов. Теперь, вместо веками создававшихся традиций наших предков, адепты «Ирон Нью-Эйдж» предлагают нам новейший взгляд на символику других мировых культур. Этим отважным «первопроходцам» совершенно не важно, что писали и пишут различные ученые, что существуют кропотливые исследования археологов, музейные и архивные экспонаты. Для них это атавизмы и наглая ложь, которую якобы распространяют, чтобы уничтожить осе-

тинскую веру. Теперь, благодаря «упорным» стараниям нордических новоаналов, для приверженцев традиционных верований есть новая версия Уастырджий дзуар, выстроенного в Хилаке, где можно помолиться славянским и скандинавским богам, а так же почтить память предков, которых символизируют птицы на двери дзуара, взятые в вышивки на лошадиной попоне. А вместо нововдела «Слезы Бога» у нас будет очередной новый символ традиционной веры в виде скандинавского «Валькнута» с полным футарком вокруг него - это якобы забытая традиция, которую они возрождают. Никому из этих юных «сказочников» ни

разу не пришла в голову светлая мысль посетить Национальный музей, чтобы в реальности увидеть те предметы и символы, которыми пользовались наши предки. Пойти в Национальную библиотеку и почитать книги о наших традициях. В интернете так же немало серьезных научных работ и археологических данных. От себя лично могу сказать, что с такими безграмотными диверсантами нашей культуре даже адепты христианства с иконами и свечками на дзуарах не страшны. Предлагаемые ими символы больше всего связаны с загробным миром и дзуар таким образом будет посвящен Барастыру - скажите им кто-нибудь об этом....)

своей лад - коловрат, утверждая, что это древний символ веры предков. Ныне она самая популярная у родноверов и является главным символом многочисленных языческих общин и организаций Восточной Европы. В 2016 году прослушал РПЦ, высказав озабоченность усилившимся

- это своего рода энциклопедия, иллюстрированная двенадцатью гравюрами, на которых изображены главные славянские боги. В ней Якубовский неоднократно ссылается на летописи и хроники 12-14 веков, содержащие ценные сведения о славянах: повесть временных лет,

и этнографам. Это утверждение на самом деле противоречит действительности. Двойная свастика хоть и редкий, но древний символ чаще всего встречающийся на территории Древней Греции. Ее изображение можно встретить на различных предметах быта того времени. Гра-

мое известное изображение такого символа является элементом мозаики раннехристианской базилики в хорватском городе Пореч.

Все выше изложенное дает основание считать, что коловрат не является плодом буйной фантазии Станислава Якубовского. Двойная

распространением неоязычества в странах канонической ответственности Московского Патриархата, в том числе в культурной и информационной сфере. Свою неприязнь к коловрату из-за того, что он является разновидностью запрещенной свастики высказали и большинство правозащитных организаций.

Большинство интернет-источников дают информацию, что коловрат придумал и впервые нарисовал польский художник, автор нескольких иллюстрированных изданий, профессор Краковской Академии Изящных Искусств Станислав Якубовский. Три его труда посвящены культуре, религии и истории славян: Wogowie Slowian (1919 и 1933), Prastlowiarские Motowy Architektoniczne (1923) и Kraina Slowiariskich BaŃni (1929). Первая публикация «Боги славян»

16-томная хроника деняния данов, записи Оттона Бамбергского, хроника польского историка Яна Длугоша и др. В 1923 году в Кракове был издан второй труд Якубовского, небольшая брошюра «Праславянские архитектурные мотивы», содержащая 27 гравюр, с сопровождающими их комментариями на трех языках. В ней под номером 7 и 8 можно лицезреть два рисунка с изображением нескольких деревянных столбов - надгробий, украшенных разными символами. Один из этих символов - sloneczka ныне и используют родноверы называя его, как писалось выше н в свой манер - коловрат.

По мнению критически настроенной стороны до выхода в свет Праславянских архитектурных мотивов данный символ нигде не встречался и не был знаком историкам

фическое изображение коловрата есть на страницах нескольких книг, напечатанных немного ранее брошюры Якубовского. В 1908 году французский исследователь и специалист по археологии бронзового и раннего железного веков Франции начинает публиковать серию своих трудов под общим названием «Руководство по археологии первобытной, кельтской и галло-римской». Во втором томе вышедшем в 1910 году, в таблице солярных символов мы можем лицезреть двойную свастику - коловрат. Изображение коловрата имеется в книге об истории свастики немецкого археолога Йорга Лехлера. Она вышла в свет в 1921 году. Второе отредактированное издание, в котором добавлена глава об использовании свастики в третьем рейхе было издано в 30-е годы. Са-

восьмилучевая прямоугольная вариация свастики - очень древний солярный символ и ему не один век. Польский художник скорей всего увидел коловрат во время изучения древних документов или предметов искусства, а затем перенес его и на свою гравюру. В предисловии пан Якубовский пишет, что этот небольшой альбом посвящен крестьянской архитектуре, как главной наследнице архитектуры древних славян. Заметьте: архитектуре, а не символам, орнаменту и разным знакам. И на всех 27 рисунках изображены различные хозяйственные и религиозные строения и декоративные элементы из дерева. А о вырезанных символах и знаках на предметах деревянного зодчества в своих комментариях Якубовский упоминает только вскользь. Смо-

трим описание гравюр 5 и 7, 8. В первом случае описываются ворота с резными столбами и украшением на крыше в виде солнечного символа (symbol of the Sun). Сам символ представляет собой деревянный круг с торчащими в разные стороны своеобразными спицами которые символизируют солнечные лучи. Через створки изображены pazdury и интересующее нас sloneczka. Pazdury в Малой Польше фигурный шпиль на коньке крыши, в описании он указан как символ молнии. Рядом размещен символ солнца (symbol of the Sun) ласково названный Якубовским sloneczko - это вовсе не коловрат. На гравюре 8 изображены три надгробных столба, увенчанные деревянными кругами, как две капли воды похожие на уже известный солнечный символ с гравюры 5. Именно деревянный круг с торчащими в разные стороны спицами, которые символизируют солнечные лучи и есть sloneczko, а коловрат, как и несколько других вырезанных солярных знаков являются всего лишь украшением. Очень похожие на sloneczko элементы декора можно увидеть на старых крестьянских избах русского севера.

Существует всего одно изображение коловрата, относящееся к Древней Руси. Он больше всего графически похож на колядник - символ победы добра над злом. В этом плане картинка полностью соответствует значению колядника - человек с копьем, древо которого заканчивается знаком колядника, поражает некое нехорошее существо, то есть добро побеждает зло. Но единственное изображение не является серьезным аргументом считать, что двойная свастика - коловрат была распространена на территории проживания славян, а чуть позже и на русских землях. Поэтому, с большой долей вероятности можно утверждать, что славяне не знали (графически и лингвистически) коловрат, либо он был очень редким знаком, бывшим в ходу только в определенной местности.

Опримечливо выбранный символ не принесет ничего хорошего, если у него уже состоявшаяся давняя история, тем более никак не относящаяся к нашей традиции. И как не перекаршивайте его - в нашем культурном наследии его не наблюдалось, а поэтому эти нововделы из разряда фильмов-фэнтези, будут проецировать и подобное несерьезное отношение к мероприятиям или организациям, как, например, СОРКПОО «ОСЕТИНСКАЯ МОЛОДЕЖЬ», взявшие скандинавский символ себе в качестве логотипа или же учредители 4-ой Международной научно-практической конференции по осетинским традиционным религиозным верованиям и убеждениям.

Я, конечно, очень понимаю, что республике жизненно необходим некий символ народной религии, объединяющий в себе множество аспектов и смыслов. Но никак не ожидала от взрослых людей с профессиональным образованием (если оно конечно имеется реально) вот такого грандиозного провала. И эти люди говорят о национальном самосознании, возрождении традиций и прочего? Давайте, чего уж мелочиться?! Возьмем всю символику всех религий и течений, покрасим их в триколор и объявим это нашей традицией, прошедшей сквозь тысячелетия.

После использования такой символики у меня только одно впечатление: у кого-то есть огромное желание высмеять и дискредитировать все осетинское наследие.

Неужели настолько не хватает простого осмысления, чтобы понять, что подобный нововдел приведет только к полному упадку и потере тех реальных знаний, а так же символов, которые у нас на самом деле были?

Видимо, наше духовное наследие настолько обнищало, что для символики осетинской традиции мы берем чужие символы. Тем более не определенные самими носителями этой культуры. Прежде чем делать подобные заимствования, рекомендую прочитать научные исследования по скандинавской и другим мировым культурам.

Вот такие у нас новые «традиционные» осетинские символы.

С уважением, сочувствием и пониманием, ваша Swati Фаняе.
©Swati Farnae.

2020 азæн

ИРЫСТОНЫ УÆЛАРВОН БÆРÆГБÆТТЫ НОМХЫГЪД

ЯНВАРЬ							ФЕВРАЛЬ							МАРТ							АПРЕЛЬ							МАЙ							ИЮНЬ														
Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6								
			01	02	03	04	05						01	02							01			01	02	03	04	05					01	02	03								01	02	03	04	05	06	07
06	07	08	09	10	11	12	03	04	05	06	07	08	09	02	03	04	05	06	07	08	06	07	08	09	10	11	12	04	05	06	07	08	09	10	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	09	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	29	30						
27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30				25	26	27	28	29	30	31																
ТЪÆНДЖЫ МÆЙ-ÆНСУРИ МÆЙÆ *02.01 Цыппурс *08.01 Бынатæ хыцау / Бундор *09.01 Ног аз 11.01 Æртæнæнтæ *13.01 Бадæнтæ *19-23.01 Фыцбадæн 21.01 Донæскæлфæн							ÆРТХЪИРÆНЫ МÆЙ-КОМАХСÆН 01.02-08.02 Нафæ бæрагбон 01.02 Сыр Наф 08.02 Чысыл Наф 23.02-08.03 Комахсæн 24.02 Аларды Фыцбаг							ТÆРГÆЙТЫ МÆЙ-КÆРДÆГÆЗМЕЛÆН 02*03 Аларды Фæстæг 07.03 Руадзуты бон 09.03-11.04 Койбæттæн 09.03-11.03 Сыр Туырты 11.03 Цыппури хондæрæн 12.03 Рæстæйы бон 17.03 Хоры бон / Хумидайан 17.03 Рæмон бон 20.03 Уалдзыгон Бонæннæсæд *21.03 Лауызгæнæнтæ/фыцбаг *28.03 Лауызгæнæнтæ/дыккаг							ХУЫМГÆНÆНЫ МÆЙ-ХУМИДАЙАН 01.04 Астаунарæ / Кæфхæрæн *04.04 Зæтхæссæн / Назуауост 05.04 Кутугæнæн 12.04 Куадзæн *13.04 Зæринонх *13.04 Тыхост - Х.к. 16.04 Шæуæккаг 19.04 Бæлдæрæн 20.04 Аларды / Сырх дзуар 21.04 Фæлварæ 25.04 Какутæ							ЗÆЛДÆВÆРÆНЫ МÆЙ-ХАНСИ МÆЙÆ 03.05 Таранджелос 11.05 Никола - Дигк. 17.05 Хушум дзуарæ 17.05 Гагабары бæрагбон/Хатæлдонæ 21.05 Зæлдæвæрæн 31.05 Кæрдæгæссæн							ХУРХÆТÆНЫ МÆЙ-АМИСТОП 01.06 Ногдзуар - Бæтæлхонæ æмæ 03.06 Хонæсы Уастырджы 07.06 Сæтхæрæн дзуар - Х.к. 07-13.06 Дæрæмтæ 07.06 Дæрæмтæ дзуар - æмæ Вæлæн 08.06 Уалдзыгон хондæг æтхæн 08.06 Мæлæмæ / Мæлæ Мæлæн - К.к. 08.06 Уалдзыгон 09.06 Дæтхæтæн Уастырджы 13.06 Рæмон 14.06 Цæрыбон 14.06 Æвæлæдæг - хыцау Корæ 15-22.06 Уæлæтæ 16.06 Сырх дзуар - Д.к. 21.06 Сæтхæтæн Хурхæтæн 21.06 Бæтхæтæн дзуар														
ИЮЛЬ							АВГУСТ							СЕНТЯБРЬ							ОКТАБРЬ							НОЯБРЬ							ДЕКАБРЬ														
Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6	Къ	Дыц	Æрт	Цып	М6	С6	Х6								
			01	02	03	04	05						01	02							01	02	03	04	05	06				01	02	03	04								01	02	03	04	05	06			
06	07	08	09	10	11	12	03	04	05	06	07	08	09	07	08	09	10	11	12	13	05	06	07	08	09	10	11	02	03	04	05	06	07	08	07	08	09	10	11	12	13								
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18	09	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19	20								
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26	27								
27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30	28	29	30				26	27	28	29	30	31	23	24	25	26	27	28	29	28	29	30	31													
СУСÆННЫ МÆЙ - СОСÆНИ МÆЙÆ 05.07 Хæтæдæг Уастырджы 05.07 Ныкæсы Уастырджы 05.07 Дæрæмтæ дзуар / Иры дзуар 12.07 Кæдзæгæнæнтæ 12.07 Аад дзуары 13.07 Рæтхæ дзуар - Т.к. 13.07 Сæбонæ - Дыкк. 14.07 Сæуарæдæн бон 15.07 Тæрбаты дзуар 18.07 Фæрон - Дигк. 18.07 Дигори изæд 19.07 Хушум дзуар - Д.к. 25.07 Елæ - Æккæуæ 26.07 Алыгæт / Цыргæнæн 26.07 Къобæ Уастырджы 27.07 Таранджелос - Т.к. 28.07 Туфты дзуар - Х.к.							МАЙРÆМЫ МÆЙ - СУХИ МÆЙÆ 02.08 Бæлæны Уастырджы 08.08 Уæцæлæ - Дигк. 09.08 Дурдæн бæрæгбон Уастырджы 15.08 Нæлæдæ 16.08 Сæннæ 17.08 Аларды - хонæ Саннбай æмæ Т.к. 17-20.08 Ног дзуар - Д.к. 18.08 Рæсы Уастырджы - Т.к. 21.08 Майрæнтæ 25.08 Фæлварæ 30.08 Хушум дзуар Иры хыцау							РУХÆНЫ МÆЙ *06.09-17.10 Дæрæны Уастырджы - Х.к. 06.09 Хушум дзуар - пос. Юный 07.09 Фыдууан 10.09 Рæмон - Дигк. 17.09 Таранджелос 17.09 Мыкалгæбон 22.09 Фæлæзыгон Бонæннæсæд 26.09 Дигоронæ Уастырджы 28.09 Туыр							КÆФТЫ МÆЙ 04.10 Мигъдæу 04.10 Бæтхæтæн изæд *05.10 Ичына *05.10 Устылы кууыд / Осталты кууыд 17.10 Борджынсы дзуар - Х.к. 18.10 Стул - Дигк. 29*10 Сæгæйтты æхсæв							УАСТЫРДЖИЙЫ БОНТЫ МÆЙ 08.11 Зыгуыдон бæрагбон 10.11 Уастырджы *15-23*11 Уастырджы кууыд бон *15.11 Гæлæгæдæн Хушумбон 17.11 Тыхост - Д.к. *17.11 Уастырджы æхсæв 17.11 Æрдæмæрдæг Уастырджы 17.11 Уастырджы бон 23*11 Уастырджы бæрагбон æрхæтæн							ЦЫППУРСЫ МÆЙ-ЦÆППОРСÆ 22.12 Зыгуыдон Хурхæтæн														

Бакуыстой йыл «Иудзинад»-ы уæнгтæ: «Ирыстоны дзуарытты лæггадгæнджыты æмæ кууæг лæгты Уынафæйад», «Иудзинад-ы хистæрты Ныхас», Проект «Удварны хæзнатæ бæхæхъæныны»-ы сæрдæр - Хъаллагаты Эльбрус. Дизайн: Сваги Фарнæ.

Цæгат Ирыстоны Регионалон культурон-рухсадон æхсæнадон æрæст «Иудзинад». РЦИ-Алани, с.Дзæуджыхъæу, Къырджалийский уынг, 3. <http://iudzinad.com>

Фиппаинаг: 1) ахсджиг ма у, цæмй хорз æмбарæм ирон адæм бонæ райдайдæн кæд нымайынц, уый - бонæ райдайдæн у хурныгулды фæстæ: зæгъæм, 17.11 Уастырджы мæйы 2020 азы у дыццæг. Бæрагбон райдайы 16.11 къуырисары хур куы аныгулы уæд, æмæ йæ фыссæм афтæ - *17.11 Бæрагбон æрмæст изæры куы фæкæнынц, уæд та фыссæм - 29*10, 23*11. 2) цыбыр фыст: К.к. - Куырттаты ком, Д.к. - Дæргæвæсы ком, Т.к. - Тырыгом, Х.к. - Хуссар Ирыстон, Диг.к. - Дигори ком., У.к. - Уæлладжыры ком.